

Vorige week werd de jaarlijkse Nobelprijs voor de vrede bekendgemaakt. Donald Trump vond uiteraard dat hij deze prijs had verdiend, maar die ging toch aan zijn neus voorbij. Maria Corina Machado uit Venezuela viel de prijs ten deel vanwege haar inzet voor democratische rechten in haar land.

Sinds 1901, toen deze prijs werd ingesteld ging die vaak naar mensenrechtenactivisten en dissidenten. Voor mensen die strijden voor een vreedzame, rechtvaardige, veilige en betere democratische wereld.

Soms met gevaar voor eigen leven. En altijd met het risico gearresteerd en veroordeeld te worden. Ik heb zeer veel respect en waardering voor deze mensen.

Vooraf omdat ze niet van ophouden weten. Omdat ze met overtuiging tegen de stroom in, doorgaan. En zich niet te laten weerhouden door de heersende macht.

In toenemende mate staan vrije westerse democratieën onder druk en worden elementaire vrijheden ingeperkt in landen als Hongarije, Polen en niet te vergeten: Amerika.

Er is een geest gaande om politieke tegenstanders, journalisten en rechters als vijanden te zien en soms te ook te vervolgen.

Over anderhalve week op 29 oktober kunnen we in ons land **weer** naar de stembus. Het zijn belangrijke parlementsverkiezingen. En daarbij gaat het ook om de vraag: Kies je met je stem ervoor om de democratische rechtsstaat te behouden en te versterken of om die te verzwakken en uit te hollen?

Gelukkig zijn er altijd weer moedige mensen die op zoveel plekken in de wereld moedig en dapper blijven doorgaan en niet opgeven in de strijd voor vrijheid en democratie.

Kijken we nu naar Jezus, dan ontdek ik ook bij hem verzet en kritiek. In wezen is Jezus ook een dissident en een dwarsligger.

Hij strijdt tegen godsdienstige onderdrukking. Tegen een rigide toepassing van heersende regels en gebruiken. Hij strijdt tegen het kwade machten en tegen de zonde die mensen in hun greep houden.

En wat zien we? Jezus geeft niet op. Hij blijft trouw aan Gods opdracht om de wereld te bevrijden van onrecht. Om mensen hoop en perspectief te geven. Om een ieder bij God te brengen. Jezus gaat door tot het bittere einde. Volhardend ging hij zijn weg naar Jeruzalem.

Velen zullen tegen hem gezegd hebben: “Doe het niet, ga niet naar Jeruzalem. Je speelt met je leven”. Maar Jezus laat zich door niets en niemand weerhouden. Door zijn discipelen niet. De door de machthebbers en de menigte niet. Hij zet door.

En hij weet, althans hij vermoedt, dat zijn weg een lijdensweg zal worden. Zijn gang een afgang. Dat Hem veroordeling en vernedering staan te wachten. Persoonlijke problemen en pijn.

Welk mens durft het Jezus na te doen? Wie gaat zo ver dat hij of zij zijn of haar leven op het spel zet voor de goede zaak? Een indringende vraag. Een dilemma waar heel wat verzetsstrijders en dissidenten mee geworsteld hebben.

Een dilemma tussen je eigen hachje en de zaak waarvoor je strijdt. Waar ligt de grens? Jezus ging uiteindelijk vastberaden grens over. En natuurlijk is hij bang, wie zou het niet zijn. En twijfelt hij. En voelt de spanning in zijn lijf.

Zoals Jacob aan de Jabbok in de duisternis streed met een mysterieuze tegenstander en veel daarvan niet begreep, zo worstelde Jezus ook met God. Ook dat was een strijd in het duister om hem heen

Wat heeft Jezus nu eigenlijk bereikt met zijn inzet en zijn lijden? Met zijn dood en zijn opstanding? Wat is de wereld opgeschoten met zijn onschuldige overgave? Moeten we zoveel eeuwen later niet eerlijk bekennen: eigenlijk heeft Jezus niet zoveel klaargespeeld.

Stond voor de dood van Jezus de wereld op veel plaatsen in de brand, na zijn dood waren er minstens zoveel brandhaarden. Oorlogen en conflicten met miljoenen slachtoffers. Met geweld en haat. Met mensen die lijden aan elkaar en die elkaar naar het leven staan. Nee, het kruis van Jezus en zijn opstanding uit de dood heeft al die branden niet geblust.

Maar, wat is dan de betekenis van het kruis en de dood en de opstanding van Jezus? Als oorlog en geweld, moord en doodslag, lijden en ziekte maar doorgaan? Als om het met andere woorden te zeggen: de zonde maar voort blijft woekeren?

Eén ding: dat er nog steeds branden en brandhaarden zijn en dat nog steeds de vlammen uit kunnen slaan, ligt hem niet aan Jezus. We zullen als bewoners van deze aarde naar onszelf moeten kijken en de hand in eigen boezem moeten steken.

Het kruis dat daar eens stond op die heuvel even buiten Jeruzalem, is allang vergaan. Er is geen splinter meer van over. En toch zeggen we: het kruis is van blijvende betekenis. Omdat het kruis ons voorhoudt: zo moet het niet. Het kruis maakt ons bewust van onze manier van leven en van ons omgaan met elkaar en de schepping. Het kruis van Jezus klaagt ons aan en stelt ons onder kritiek. Zijn kruis is hét teken van onschuldig lijden. Het is teken ook van verzet tegen alles wat het leven kapot maakt en vervreemdt. Zoals het lege graf het téken van hoop en uitzicht is.

Door zijn kruis en opstanding heeft Jezus ons gevoelig en bewust gemaakt voor de komst van Gods rijk waarin alles in allen zal zijn en waarin alles goed zal zijn. Maar het is wel een lange weg naar dat Koninkrijk. Je wilt wel eens resultaat zien van dat Koninkrijk. Of met de bekende woorden van Gerard van het Reve: *Dat koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog eens wat?*

Inderdaad dat koninkrijk van God is een zaak van lange adem. In de gelijkenis uit het evangelie die Jezus vertelt, is het de weduwe die symbool staat voor dat uithoudingsvermogen. Die weduwe die blijft namelijk doorgaan. Ze geeft niet op om haar recht te krijgen. En in haar strijd heeft ze te maken met tegenkrachten. Met een rechter die voor God geen ontzag heeft en zich van mensen niks aantrekt

Die vrouw staat daar machteloos. Ze wil haar recht halen in een geschil met een tegenstander. Maar die rechter laat de vrouw maar wachten en wachten, terwijl die vrouw blijft hopen en bidden.

Die rechter dient boven de partijen te staan. Iemand die het verhaal van al die partijen goed tot zich door moet laten dringen en moet wegen. Deze rechter heeft geen boodschap aan arme anonieme vrouwen. En mogelijk heeft hij goede connecties met de tegenpartij van de vrouw. Wie weet liet Hij zich omkopen.

Maar hoe arm en rechteloos deze vrouw ook is, ze toont karakter. Ze heeft lef. Ze is taai. Elke dag staat ze bij rechter op de stoep en eist haar recht. Als een dappere dissident vraagt ze: “ik vraag geen gunst, ik wil gewoon mijn recht”. En de rechter, die wordt langzamerhand horendol van die roepende weduwe.

En dan op een dag, heeft die rechter er schoon genoeg van. En geeft toe, zij het niet van harte. Uiteindelijk boekt de vrouw resultaat en wordt haar recht verschaft.

Mensen met macht en met een hoge positie geven vaak niet gemakkelijk toe. Dat is hun eer te na. Wat moeten mensen, zoals deze weduwe, soms lang wachten. Dissidenten die jarenlang vechten tegen de bierkaai en gevangenzitten. En geen enkel uitzicht hebben op verandering en verbetering.

Wat leert het wachten van deze weduwe ons? Ze leert ons dat wachten ook werken is.

Wachten is niet alleen maar passief afwachten, maar ook actief bezig zijn.

Dat almaar moeten wachten en doorgaan, dat komt, zegt Jezus in het evangelie, neer op bidden. Steeds maar weer bidden.

Bidden als een eindeloos proces. Niet eenmalig, maar telkens weer opnieuw. De houding van deze weduwe leert ons ook hoe te bidden, namelijk God aanspreken op wat ons bezighoudt en bezielt.

Luther, de reformator heeft eens gezegd: we moeten het God behoorlijk lastig maken met ons bidden. Bidden, zei hij, “is bonken op de hemelpoort”.

Die uitspraak nam niet een ieder hem in dank af. We mogen God toch niet voor de voeten lopen en lastig vallen, zoals de vrouw bij de rechter. Jawel, zei Luther, Bestook God maar met al je gebeden, dag en nacht.

Kijk naar de weduwe. Ze hield vol en kreeg haar recht. Haar gebed werd verhoord.

Zal God dan niet recht verschaffen, die dag en nacht tot hem roepen? De onrechtvaardige en oneerlijke rechter ging uiteindelijk overstag, zou die God die altijd rechtvaardig is, dan niet openstaan en horen?

God hoort ons altijd geduldig aan, ook als wij met Hem en met onszelf worstelen en met de grote vraagstukken van deze wereld.

Volhardend hebben we Jezus naar Jeruzalem zien gaan. Met hem voorop mogen ook wij onze weg gaan, in het vertrouwen dat Gods Rijk zal komen. Het koninkrijk waar wij om blijven bidden.